

Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет іноземних мов

Кафедра міжкультурної комунікації та перекладу

Затверджено на засіданні кафедри
міжкультурної комунікації та перекладу
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(Протокол № 9 від “26” червня 2023 р.)

Завідувач кафедри
проф. Паславська А. Й.

Силабус освітньої компоненти

«Автоматизований переклад»,

що викладається в межах

ОПП «Переклад (німецька і друга іноземна мови,

міжкультурні німецькі студії)»

другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів

зі спеціальності **035 Філологія**

за спеціалізацією **035.043 Германські мови та літератури**

(переклад включно), перша – німецька

Львів – 2023 рік

Назва освітньої компоненти	Автоматизований переклад
Адреса викладання освітньої компоненти	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена освітньої компоненти	Факультет іноземних мов, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу
Галузь знань, шифр та назва спеціальності (спеціалізації)	Галузь знань <i>03 Гуманітарні науки</i> Спеціальність <i>035 Філологія</i> Спеціалізація <i>035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Прізвище, ім'я, по батькові	Сулим Володимир Трохимович (забезпечує лекційні години)
Науковий ступінь	кандидат наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри міжкультурної комунікації та перекладу Львівського національного університету імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу
Електронна адреса	volodymyr.sulym@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	https://lingua.lnu.edu.ua/employee/sulym-volodymyr-trohymovych
Прізвище, ім'я, по батькові	Мольдерф Оксана Євгенівна (забезпечує практичні години)
Посада	асистент кафедри міжкультурної комунікації та перекладу Львівського національного університету імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу
Електронна адреса	oksana.molderf@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	https://lingua.lnu.edu.ua/employee/molderf-oksana-evhenivna

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	В день проведення лекцій і практичних занять (за попередньою домовленістю).
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 417)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Сторінка освітньої компоненти	https://cutt.ly/5wv5CU0n
Коротка анотація освітньої компоненти	Освітня компонента «Автоматизований переклад» є вибірковою освітньою компонентною (навчальною дисципліною) для освітньо-професійної програми «Переклад (німецька і друга іноземна мови, міжкультурні німецькі студії)» другого (магістерського) рівня вищої

	освіти зі спеціальності 035 Філологія за спеціалізацією 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька, яка викладається у 2 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі освітньої компоненти	<p>Метою освітньої компоненти є формувати у здобувачів ВО знання про принципи функціонування систем автоматизованого перекладу і навички роботи з такими системи, що є необхідною компетенцією на сучасному ринку праці.</p> <p>Завдання освітньої компоненти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомити здобувачів ВО з специфікою автоматизованого перекладу; – формувати розуміння базової термінології систем автоматизованого перекладу; – формувати у здобувачів ВО вміння використовувати системи автоматизованого перекладу для успішного здійснення професійної діяльності. –
Література для вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Computerlinguistik und Sprachtechnologie: eine Einführung / Kai-Uwe Carstensen, Christian Ebert, Cornelia Ebert, Susanne Jekat, Ralf Klabunde und Hagen Langer. Heidelberg : Spektrum Akademischer Verlag, 2010. 750 S. 2. Gautier L. Patterns und Segmente als (neue) Übersetzungseinheiten oder: Wie verändert die Digitalisierung der Übersetzung unsere Vorstellung von Ausgangs- und Zielsprache? <i>Translaton II - The Present and the Future of Translation Studies</i>. 2021. 3. Koka N. A. Impact of Artificial Intelligence (Ai) on Translation Quality: Assessment and Evaluation. <i>Journal of Southwest Jiaotong University</i>, 2023. 4. Odendahl W. CAT im Unterricht. Die Vermittlung computerunterstützter Übersetzung in der Deutsch-Ausbildung. <i>會議手冊 Programmheft</i>. Taibei: Fu Jen University, 2012. S. 88–101. 5. SDL. Dokumente übersetzen und prüfen: Handbuch / SDL Group. 2020. 90 S. 6. Seewald-Heeg U. CAT – Intelligente Werkzeuge anstelle unzugänglicher Automaten. <i>Computerlinguistik - Was geht, was kommt?</i> / Gerd Willee, Bernhard Schröder, Hans-Christian Schmitz. St. Augustin: Gardez, 2002. S. 263–267.
Обсяг освітньої компоненти та її тривалість	<p>3 кредити ЄКТС</p> <p>Один семестр</p> <p>Загальна кількість годин – 90.</p> <p>З них: 32 год аудиторних (16 год – лекційних, 16 год – практичних занять), 58 год самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення навчання здобувач вміщюї освіти</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначення поняття «автоматизований переклад», відмінність між автоматизованим і машинним перекладом;

	<ul style="list-style-type: none"> – знати подібності і відмінності між популярними системами автоматизованого перекладу; – специфіку користування і функціональні можливості системи SDL Trados. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – використовувати інформаційні і комунікативні технології, пов’язані з автоматизованим перекладом, для успішного здійснення професійної діяльності; – адаптуватися та діяти в новій комунікативній ситуації, зокрема культурній і комунікативній; – створювати перекладацьку пам’ять та наповнювати її за допомогою вже наявних перекладів, термінологічну базу даних у системі автоматизованого перекладу SDL Trados. <p>Освітня компонента додатково передбачає формування у здобувачів вищої освіти таких загальних та фахових компетентностей, визначених освітньою програмою:</p> <p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 1: Здатність усно і письмово спілкуватися державною та іноземними мовами.</p> <p>ЗК 5: Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 6: Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 8: Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>Фахові компетентності</p> <p>ФК 6: Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>ФК 9: Здатність до диференціації прагматичних, соціокультурних, міжкультурних, мовних і текстових проблем перекладу та пошуку шляхів їхнього розв’язання.</p> <p>ФК 11: Здатність застосовувати інструменти машинного і автоматизованого перекладу.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може додатково поглибити досягнення таких програмних результатів навчання, визначених освітньою програмою:</p> <p>ПРН 3: Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН 18: Виявляти прагматичні, соціокультурні, міжкультурні, мовні і текстові проблеми перекладу та знаходити шляхи їхнього розв’язання.</p> <p>ПРН 20: Вміти застосовувати інструменти машинного і автоматизованого перекладу.</p>
Ключові слова	Автоматизований переклад, CAT-інструменти, пам’ять перекладу, термінологічна база даних, редагування перекладів, командна робота над перекладом
Формат та форма навчання	Дистанційний Денна форма

Форми організації навчання	Проведення лекцій, практичних занять і консультацій, виконання самостійної роботи для кращого розуміння тем.
Теми	Згідно зі СХЕМОЮ КУРСУ (додається)
Підсумковий контроль	Залік в кінці семестру. Виставляється автоматично на підставі врахування поточної успішності протягом семестру та виконаної самостійної роботи. Методи контролю: <ul style="list-style-type: none"> – проміжне оцінювання (усне опитування, тест), – поточне оцінювання (відповіді і виступи на практичних заняттях, самостійна позааудиторна робота (в т.ч. виконання домашніх завдань), – тематичні контрольні роботи (у формі тесту, відповідей на теоретичні запитання, розв'язання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань), – відвідуваність, – підсумкове модульне оцінювання (тест/теоретичні питання).
Пререквізити	Вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на загальнонавчальних компетентностях, світоглядних уявленнях про переклад.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання	інформаційно-рецептивні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження) методи; проблемний виклад навчального матеріалу; частково-пошуковий та дослідницький методи; наочні (робота з таблицями, схемами тощо); практичні заняття, індивідуальні завдання (підготовка реферату тощо), інтерактивні методи (презентація, евристичні бесіди, дискусії, «мозковий штурм», конкурси з практичними завданнями та їх подальше обговорення, проект, проведення творчих заходів, використання мультимедійних комп'ютерних засобів).
Необхідне обладнання	Здобувачі використовують технічні засоби та програмне забезпечення SDL Trados під час підготовки до практичних занять, а також під час виконання індивідуальних завдань. Для проведення аудиторних занять потрібні комп'ютери з програмним забезпеченням, проектор, роздаткові матеріали.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО, що регламентовані в університеті. Після завершення курсу здобувач ВО отримує оцінку за результати поточного контролю, які він/вона отримав/ла за відповіді на практичних заняттях і модульні контрольні роботи. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття та самостійні роботи: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 60 балів; • дві модульні контрольні роботи: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 балів (2 x 10); • відвідування аудиторних занять: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 балів; Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів. Практичні заняття

Шкала оцінювання усних відповідей (в т.ч. у формі презентацій)

Кількість балів	Критерії
5	Здобувач ВО повністю розкрив тему, зробив відповідні узагальнення, дав відповіді на додаткові запитання.
4	Здобувач ВО розкрив більшість аспектів теми, узагальнення присутні, дав відповіді на більшість додаткових запитань.
3	Здобувач ВО розкрив більшість аспектів теми, втім деякі в дуже стислому викладі, а узагальнення відсутні, здобувач ВО відповів на додаткові запитання частково.
2	Здобувач ВО розкрив тему поверхнево, відповіді на додаткові запитання або відсутні, або дуже стислі і не відповідають матеріалу.
1	Здобувач ВО практично не розкрив теми, а відповіді на додаткові запитання відсутні.
0	Здобувач ВО відмовився від відповіді, не розкрив тему взагалі.

Самостійна робота здобувача ВО (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни «Автоматизований переклад». Зміст СРС з дисципліни складається з таких видів роботи: підготовка до практичних занять; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом і пошук додаткової інформації щодо окремих питань курсу (індивідуальне завдання: представлення здійсненої роботи у формі захисту реферату або презентації); виконання письмових робіт; підготовка до контрольних робіт.

Письмові роботи: Очікується, що здобувачі ВО регулярно виконуватимуть письмові переклади за допомогою систем автоматизованого перекладу до теми, обговореної на аудиторному занятті. Письмова робота, яку здобувачі ВО виконуватимуть самостійно, має відповідати жанру та типу тексту, переклад якого був здійснений під час аудиторного заняття та обговорений з викладачем.

Шкала оцінювання перекладів

Кількість балів	Критерії
5	Переклад відповідає за змістом оригіналу, його оформлено відповідно до вимог, він не містить

	змістових помилок, які можуть призводити до спотворення змісту, а граматичні чи орфографічні помилки, якщо і присутні, то не значні.
4	Переклад назагал відповідає за змістом оригіналу, його оформлено відповідно до вимог, він може містити незначні змістові помилки, які можуть призводити до незначного спотворення змісту, а граматичні чи орфографічні помилки, якщо і присутні, то не значні.
3	Переклад переважно відповідає за змістом оригіналу, його оформлено відповідно до вимог, він містить змістові помилки, які можуть призводити до спотворення змісту, а граматичні чи орфографічні помилки, значні.
2	Переклад частково відповідає за змістом оригіналу, його не оформлено відповідно до вимог, він містить змістові помилки, які можуть призводити до спотворення змісту, а граматичні чи орфографічні помилки значні.
1	Переклад практично відповідає за змістом оригіналу, його не оформлено відповідно до вимог, він містить значні змістові помилки, які спотворюють зміст, а граматичні чи орфографічні помилки значні.
0	Переклад зовсім не відповідає змісту оригіналу, не є авторською роботою, не зданий.

Шкала оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів	% правильних відповідей
10	100 – 96
9	95 – 91
8	90 – 86
7	85 – 81
6	80 – 76
5	75 – 71
4	70 – 66
3	65 – 61

2	60 – 56
1	55 – 51
0	50 і менше

Шкала оцінювання відвідування

Кількість балів	% відвіданих занять
19-20	100 – 96
17-18	95 – 91
15-16	90 – 86
13-14	85 – 81
11-12	80 – 76
9-10	75 – 71
7-8	70 – 66
5-6	65 – 61
3-4	60 – 56
1-2	55 – 51
0	50 і менше

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі ВО відвідають усі практичні заняття курсу. Здобувачі ВО мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі ВО зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Викладач фіксує неявку здобувача ВО на аудиторне заняття, що вважається академічною заборгованістю, яку здобувач повинен відпрацювати в межах затвердженого графіка консультацій у викладача або в інший узгоджений з викладачем час. Відпрацювання полягає у перевірці підготовки здобувачем ВО тих завдань, які опрацьовували на занятті, на якому здобувач ВО був відсутній.

Академічна доброчесність: Очікується, що кожен здобувач ВО повинен самостійно готуватися до практичних занять та вирішувати індивідуальні завдання, обдумувати та викладати власну аргументацію своєї правової позиції. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів ВО становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача ВО є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману; у разі незарахування роботи, здобувач ВО, в узгодженні з викладачем строки, повинен повторно виконати письмову роботу та подати її викладачу для оцінювання.

	<p>Література. Уся література, яку здобувачі ВО не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувач ВО заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях та за виконання індивідуальних завдань (самостійна робота). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача ВО під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Здобувачі ОП мають можливість отримати перезарахування результатів проходження навчання на платформах неформальної/інформальної освіти, напр. Coursera, Prometheus тощо, а також участі у конференції як однієї або декількох тем чи одного модуля з курсу. Можливе також часткове перезарахування міжнародного сертифікату, що підтверджує знання мови на рівні C1-C2. Участь у перекладацьких проєктах із подальшим виданням перекладу може бути перезараховано як перекладацька практика. Перезарахування результатів неформальної/інформальної освіти здійснюється шляхом подання здобувачем ВО заяви на ім'я завідувача кафедри із долученням підтверджуючих документів, завідувач кафедри формує предметну комісію, котра оцінює здобуті здобувачем ВО знання у неформальному/інформальному навчанні та приймає рішення щодо перезарахування результатів. Рішення кафедри виносять для обговорення на Вчену раду факультету.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Автоматизований переклад і машинний переклад: подібності і відмінності. 2. Розвиток автоматизованого перекладу. 3. Сучасні системи автоматизованого перекладу. 4. Сучасні системи автоматизованого перекладу (Продовження). 5. Створення перекладацького проєкту в системах автоматизованого перекладу. 6. Робота з базою перекладів. 7. Створення термінологічних баз даних та робота з ними. 8. Створення бази даних на основі наявних перекладів. Редагування перекладів. Робота в команді над перекладацьким проєктом.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу розміщено тут: https://forms.gle/BDZ7cJv5nJqhVmPb6</p>

СХЕМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

2023/2024 н. р., семестр 2

Дата	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Автоматизований переклад та його сутність.					
1-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.	Тема 1. Автоматизований переклад і машинний переклад: подібності і відмінності.	Лекція	п. 1, 2, 4 розділу «Література для вивчення дисципліни», презентація до лекції	Визначити переваги і недоліки автоматизованого і машинного перекладу (4 год)	1-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
2-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.		Практичні заняття	п. 1, 2, 4 розділу «Література для вивчення дисципліни», презентація до лекції	Повтор вивченого теоретичного матеріалу (3 год)	2-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
3-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.	Тема 2. Розвиток автоматизованого перекладу.	Лекція	п. 1, 2, 4 розділу «Література для вивчення дисципліни», презентація до лекції	Підготувати відповіді на питання для практичного заняття (3 год)	1-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.

4-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.		Практичні заняття	п. 1, 2, 4 розділу «Література для вивчення дисципліни», презентація до лекції	Повтор вивченого теоретичного матеріалу (3 год)	4-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
5-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.	Тема 3. Сучасні системи автоматизованого перекладу.	Лекція	п. 1, 2, 4 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Ознайомитися з роботою і підготувати презентацію однієї із систем автоматизованого перекладу (5 год)	5-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
6-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.		Практичні заняття	п. 1, 2, 4 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Повтор вивченого теоретичного матеріалу (3 год)	6-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
7-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.	Тема 4. Сучасні системи автоматизованого перекладу (Продовження).	Лекція	п. 1, 2, 4 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Ознайомитися з роботою і підготувати презентацію однієї із систем автоматизованого перекладу (5 год)	7-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
8-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.		Практичні заняття	п. 1, 2, 4 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Повтор вивченого теоретичного матеріалу (3 год)	8-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.

семестру 2023/2024 н.р.					
Змістовий модуль 2. Автоматизований переклад у перекладацькій професійній діяльності					
9-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.	Тема 5. Створення перекладацького проєкту в системах автоматизованого перекладу.	Лекція	п. 3 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Створити перекладацький проєкт (4 год)	9-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
10-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.		Практичні заняття	п. 3 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Повтор вивченого теоретичного матеріалу (3 год)	10-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
11-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.	Тема 6. Робота з базою перекладів.	Лекція	п. 3 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Створити базу перекладу і наповнити її фрагментами (4 год)	11-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
12-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.		Практичні заняття	п. 3 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Повтор вивченого теоретичного матеріалу (3 год)	12-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
13-ий навчальний тиждень 2	Тема 7. Створення термінологічних баз даних та робота з ними.	Лекція	п. 3 розділу «Література для	Створити термінологічну базу	13-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.

семестру 2023/2024 н.р.			вивчення дисципліни»	даних різного типу (4 год)	
14-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.		Практичні заняття	п. 3 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Повтор вивченого теоретичного матеріалу (3 год)	14-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
15-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.	Тема 8. Створення бази даних на основі наявних перекладів. Редагування перекладів. Робота в команді над перекладацьким проєктом.	Лекція	п. 3 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Створити базу даних наявних перекладів, відредагувати переклад. створити перекладацьку команду (5 год)	15-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.
16-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.		Практичні заняття	п. 3 розділу «Література для вивчення дисципліни»	Повтор вивченого теоретичного матеріалу (3 год)	16-ий навчальний тиждень 2 семестру 2023/2024 н.р.